

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.]
Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

**RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
DRUHÁ SEKCE**

**VĚC BOŘÁNKOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICE
(stížnost č. 41486/98)**

**ROZSUDEK
ŠTRASBURK
7. ledna 2003**

Tento rozsudek se stane konečným za podmínek daných ustanovením článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

**Pozn.: Pořízený překlad rozsudku do českého jazyka není překladem oficiálním.*

Ve věci Bořánková proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající jako Senát ve složení:

p. J.-P. COSTA, *předseda senátu*,

p. GAUKUR JÖRUNDSSON,

p. L. LOUCAIDES,

p. K. JUNGWIERT,

p. V. BUTKEVYCH,

paní W. THOMASSEN,

p. M. UGREKHELIDZE, *soudci*

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané ve dnech 26. listopadu 2002 a 10. prosince 2002 vynesl tento rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 41486/98) namířenou proti České republice, kterou předložila občanka České republiky paní Dana Bořánková (dále jen „stěžovatelka“), Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 18. prosince 1997 na základě tehdejšího znění článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

2. Českou vládu (dále jen vláda) zastupuje její zmocněnec JUDr. V. Schorm.

3. Stěžovatelka namítala především nepřiměřenou délku občanského soudního řízení.

4. Stížnost byla postoupena Soudu dne 1. listopadu 1998, kdy vstoupil v platnost Protokol č. 11 k Úmluvě (článek 5 odst. 2 Protokolu č. 11).

5. Stížnost byla přidělena bývalé třetí sekci Soudu (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). Uvnitř této sekce byl v souladu s článkem 26 odst. 1 Jednacího řádu Soud zřízen senát pověřený projednáním předmětné stížnosti (článek 27 odst. 1 Úmluvy).

6. Dne 1. listopadu 2001 Soud změnil složení svých sekcí (článek 25 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). Tato stížnost byla přidělena takto obměněné druhé sekci (článek 52 odst. 1).

7. Rozhodnutím ze dne 4. prosince 2001 senát prohlásil stížnost za částečně přijatelnou.

8. Stěžovatelka i vláda předložily svá písemná vyjádření k meritorní stránce věci (článek 59 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). Po dohodě se stranami senát rozhodl, že není důvodu pro konání ústního jednání ve věci samé (článek 59 odst. 2 in fine Jednacího řádu Soudu). Každá ze stran tedy předložila své písemné stanovisko k vyjádření druhé strany.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU

9. Dne 26. února 1985 bylo rozhodnutím Okresního soudu v Klatovech rozvedeno manželství stěžovatelky a jejího manžela. Nezletilé děti z tohoto manželství byly svěřeny do péče stěžovatelky. Rozhodnutí o rozvodu nabylo právní moci dne 29. července 1985.

10. Vzhledem k tomu, že nedošlo k dohodě manželů (a to i přes návrh smírného řešení ze strany stěžovatelky ze dne 29. května 1985), podal dne 11. prosince 1985 stěžovatelčin bývalý manžel k témuž soudu návrh na vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů. Podle tvrzení stěžovatelky zachycených v policejních protokolech její bývalý manžel předtím, než podal návrh k soudu, několikrát navštívil jejich dům, aby v její nepřítomnosti odnesl jisté předměty, které náležely do jejich spoluvlastnictví, ale i majetek pocházející z jejího věna.

Stěžovatelka reagovala předložením návrhu vypořádání majetku, který obsahoval seznam jejího vlastního majetku, majetku dětí a majetku, jenž náležel do spoluvlastnictví manželů. Stěžovatelka tvrdí, že tento seznam nikdy nerozšiřovala ani neměnila. Stěžovatelka dále požádala o přiznání vlastnictví domu. Vzhledem k tomu, že její bývalý manžel proti přiznání vlastnictví domu stěžovatelce dříve nic nenamítal, prováděla na své vlastní náklady v domě různé práce. Její manžel však o dva roky později sám požádal o přiznání vlastnictví domu.

11. V období od 25. března 1986 do 4. prosince 1989 se konalo devatenáct ústních jednání před okresním soudem, během nichž proběhly výsledky stran a svědků a byly předloženy písemné důkazy a znalecké posudky týkající se odhadu majetku. Během tohoto období stěžovatelka opakovaně bezúspěšně navrhovala vyloučení soudce a postoupení věci jinému soudu. Zároveň požadovala vydání svých věcí zadržovaných bývalým manželem a vyjádřila nesouhlas se znaleckými posudky.

12. Dne 4. prosince 1989 vydal okresní soud rozsudek, v němž přiznal vlastnictví domu bývalému manželu stěžovatelky a uložil mu povinnost zaplatit stěžovatelce 143 852 korun československých (Kčs) jako náhradu.

13. Dne 1. února 1990 podala stěžovatelka proti tomuto rozsudku odvolání ke Krajskému soudu v Plzni; toto své odvolání doplnila dne 25. března 1990. V odvolání stěžovatelka vytkla soudu, že do spoluvlastnictví manželů zahrnul některé věci z jejího osobního majetku a že nepřihlížel k zájmu dětí.

14. Rozhodnutím ze dne 6. února 1991 zrušil krajský soud napadený rozsudek a vrátil věc okresnímu soudu s odůvodněním, že nebylo možné během odvolacího řízení vyřešit nesrovnalosti v odhadu nemovitosti. Na základě stížnosti podané stěžovatelkou dne 15. dubna 1991 uznal předseda krajského soudu, že v řízení došlo k jistým průtahům, zároveň však uvedl, že rozpory zjištěné v důkazech a vyskytnutí se nových skutečností vyžadují, aby se v řízení pokračovalo.

15. Okresní soud provedl výsledky dalších svědků a určil nového soudního znalce, aby provedl odhad sporného domu v souladu s platnými cenovými předpisy s cílem vyřešit rozpory. Od 31. ledna 1992 žádal opakovaně soud znalce, aby předložil své konečné stanovisko, avšak bez úspěchu. Soudní znalec se ze zdravotních důvodů omluvil a požádal o prodloužení lhůty a nakonec dne 29. ledna 1993 dodal svůj posudek. Stěžovatelka s tímto posudkem nesouhlasila, neboť neobsahoval vyčíslení nákladů na práce, které v domě provedla po rozvodu. Navíc v mezidobí nabyly účinnosti nové cenové předpisy.

16. Dne 3. května 1993 proběhlo u okresního soudu dvacáté první veřejné jednání, během něhož byl vyslechnut znalec.

17. Dne 7. července 1993 vznesla stěžovatelka námitku podjatosti proti soudci, který byl pověřen rozhodováním ve věci. Krajský soud tuto námitku dne 14. října 1993 zamítl.

18. Dne 28. října 1993 podala stěžovatelka ústavní stížnost na průtahy v řízení a nedostatek nestrannosti soudce okresního soudu. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka v určené lhůtě neodstranila vady podání, Ústavní soud její stížnost dne 5. ledna 1994 odmítl.

19. Dne 22. listopadu 1993 si soud vyžádal od spořitelny informace o společných dluzích a pohledávkách manželů. Odpověď došla dne 2. prosince 1993.

20. Během ústního jednání konaného dne 20. prosince 1993 požádala stěžovatelka o zařazení dalších movitých věcí na seznam majetku v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů. Soud její žádost přijal a odročil další jednání *sine die*.

21. Dne 5. ledna 1994 si soud vyžádal znalecký posudek o sporných movitých věcech. Dne 18. března 1994 soud znalce požádal o předložení jeho konečného stanoviska, ten však soudu oznámil, že doposud neobdržel podklady potřebné k odhadu ceny. Soud obdržel požadovaný posudek teprve dne 6. dubna 1994.

22. Dne 18. dubna 1994 vyjádřila stěžovatelka nesouhlas se znaleckým posudkem a s odměnou znalce. Následujícího dne vyzval soud znalce k přepracování posudku s přihlédnutím ke stěžovatelčiným námitkám. Dne 3. května 1994 požádal znalec soud, aby jej zbavil povinnosti vystupovat ve věci jako znalec. Dne 27. června 1994 oznámila stěžovatelka soudu, že již netrvá na revizi posudku.

23. Na ústním jednání konaném dne 5. října 1994 obhajovaly obě strany svá stanoviska, která byla soudu předložena ve dnech 3. a 18. srpna 1994. Stěžovatelka požádala o přiznání vlastnictví rodinného domu s odůvodněním, že má větší zájem na dokončení jeho stavby a že v něm již provedla mnoho prací.

24. Dne 14. října 1994 vydal okresní soud nové rozhodnutí, v němž opět přiznal vlastnictví domu bývalému manželu stěžovatelky. Částka, která měla být vyplacena stěžovatelce náhradou za její část domu, byla stanovena na 475 400,60 korun českých (Kč). Rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 27. prosince 1994.

25. Dne 11. ledna 1995 podala stěžovatelka odvolání. Soudní spis byl postoupen krajskému soudu dne 6. února 1995.

26. Dne 1. srpna 1995 upozornila stěžovatelka krajský soud na závažné rozpory, které objevila ve spisu, a požádala soud, aby prověřil, zda soudce okresního soudu nepřekročil své pravomoci a zda její bývalý manžel nevyužil padělaného dokumentu.

27. Dne 14. srpna 1995 zrušil krajský soud napadené rozhodnutí a vrátil věc okresnímu soudu za účelem shromáždění nových důkazů. Vzhledem k tomu, že shledal určité vady řízení, vydal pokyny, jak má být vedeno další řízení. Vyzval okresní soud, aby prověřil finanční situaci bývalých manželů a aby věnoval pozornost jejich půjčkám a způsobu, jak byly zaplaceny, a také podmínkám bydlení účastníků řízení a členů jejich rodiny.

28. Dne 24. července 1995 zaslala stěžovatelka Ústavnímu soudu podání, které ovšem nesplňovalo formu požadovanou pro zahájení řízení.

29. Dne 15. září 1995 stěžovatelka namítala u okresního soudu závažné průtahy v řízení. Ve svém dopise ze dne 16. října 1995 předseda soudu uvedl, že věc skutečně trvá již několik let. Stěžovatelku tato odpověď neuspokojila, a proto se znovu obrátila na soud. Předseda soudu ji tedy pozval k projednání této věci na osobní schůzce, jejíž datum konání bylo stanoveno na 2. listopad 1995.

30. Dne 25. září 1995 proběhlo u okresního soudu další veřejné jednání.

31. Dne 10. listopadu 1995 určil soud nového znalce k provedení odhadu ceny předmětného domu a zbývajících movitých věcí. Stěžovatelka se odvolala proti rozhodnutí, jímž byla vyzvána k zaplacení zálohy na zpracování tohoto posudku.

32. Dne 14. listopadu 1995 vnesla stěžovatelka novou námitku podjatosti proti soudci s tím, že došlo k vadám řízení a nezákonným postupům, z nichž měl prospěch její bývalý manžel.

33. Dne 6. prosince 1995 zamítl krajský soud výše uvedenou námitku podjatosti a rovněž odvolání stěžovatelky ze dne 10. listopadu 1995.

34. Stěžovatelka s tímto posledním rozhodnutím nesouhlasila a podala proto dne 7. února 1996 ústavní stížnost, v níž s odvoláním na článek 6 odst. 1 Úmluvy namítala, že její věc nebyla projednána spravedlivě, nestranně a v přiměřené lhůtě.

35. Stěžovatelka si dne 10. února 1996 stěžovala u Nejvyššího soudu a u Ministerstva spravedlnosti na nespravedlivost a nepřiměřenou délku řízení. Dne 14. února 1996 jí předseda Nejvyššího soudu oznámil, že do průběhu řízení nemůže zasahovat, a to i přes jeho překvapivě dlouhé trvání. Ministerstvo spravedlnosti informovalo stěžovatelku v dopise ze dne 14. března 1996, že její stížnost byla postoupena předsedovi krajského soudu k přezkoumání.

36. Dne 15. března 1996 obdržel soud nový znalecký posudek ohledně ceny domu.

37. Dne 10. dubna 1996 odmítl Ústavní soud stěžovatelčinu ústavní stížnost ze dne 7. února 1996¹ jako zjevně neopodstatněnou s tím, že věc je velmi složitá a stěžovatelka sama prodlužuje řízení svými četnými odvoláními.

38. Ve dnech 24. června 1996 a 31. července 1996 proběhla před krajským soudem dvě veřejná jednání. Stěžovatelka soudu předložila písemné doklady o své platební schopnosti a navrhla dohodu o rozdělení části majetku. Vzhledem k nepřítomnosti bývalého manžela se jeho právní zástupce k tomuto návrhu nemohl vyjádřit.

39. Ve dnech 2. a 11. září 1996 obdržel soud stanoviska stran k vypořádání veškerého jejich majetku. Tato stanoviska byla přečtena na ústním jednání konaném dne 23. října 1996, kde byla přítomna pouze stěžovatelka.

40. Rozsudkem ze dne 31. října 1996 přiznal okresní soud vlastnictví domu stěžovatelce a náhradu jejímu bývalému manželovi ve výši 926 502,50 Kč, která měla být splatná jednorázově. Majetek získaný za trvání manželství byl rozdělen mezi oba účastníky. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 19. prosince 1996.

41. Ve dnech 6. a 7. ledna 1997 podaly obě strany odvolání.

42. Dne 25. června 1997 potvrdil krajský soud rozsudek okresního soudu, jenž nabyt právní moci dne 3. července 1997.

43. Dne 10. července 1997 podala stěžovatelka dovolání, které její právní zástupce dne 18. prosince 1997 doplnil. Toto dovolání směřovalo k zrušení výkonu výše uvedeného rozhodnutí.

44. Dne 14. listopadu 1997 okresní soud nařídil výkon svého rozsudku prodejem rodinného domu. Žádost o odklad výkonu rozhodnutí, podaná stěžovatelkou dne 20. listopadu 1997, byla dne 3. prosince 1997 zamítnuta. V červnu 1998 zaplatila stěžovatelka zálohu ve výši 500 000,- Kč, aby zamezila prodeji domu, ve kterém žila se svými dětmi.

45. Dne 16. ledna 1998 předal okresní soud Nejvyššímu soudu spis týkající se dovolání stěžovatelky.

46. Dne 15. října 1998 Nejvyšší soud toto dovolání zamítl s tím, že stěžovatelka neuvedla žádný zákonný dovolací důvod.

47. Ve dnech 9. listopadu 1998 a 12. ledna 1999 se stěžovatelka obrátila na Ústavní soud, aniž by byla zastoupena právním zástupcem. Stěžovala si na porušení práva na spravedlnost, nestrannost a přiměřenou délku řízení zakotveného v článku 6 odst. 1 Úmluvy.

48. Dne 25. ledna 1999 podala stěžovatelka, tentokrát zastoupená právním zástupcem, ústavní stížnost k Ústavnímu soudu namířenou proti rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. října 1998 a proti dřívějším rozhodnutím nižších soudů. S odvoláním na článek 6 odst. 1 Úmluvy namítala, že soudy její věc neprojednaly spravedlivě a v přiměřené lhůtě.

¹ V originále je nesprávně uvedeno datum 10. února 1996 – pozn. překl.

49. Dne 11. prosince 1999 podala stěžovatelka dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 30. září 1999, které potvrzovalo výkon rozhodnutí prodejem domu.

50. Stěžovatelka se na Ústavní soud obrátila opakovaně 4. dubna a 26. května 1999. Dne 1. února 2000 Ústavní soud její stížnost zamítl jako zjevně neopodstatněnou s tím, že rozhodnutí vydaná ve věci byla v souladu se zákonem, že délka řízení byla dána složitostí případu a rovněž množstvím odvolání podaných stěžovatelkou a že řízení netrpělo neodůvodněnými průtahy.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

1. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

51. Stěžovatelka namítá nepřiměřenou délku řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, přičemž se dovolává článku 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích (...).“

A. Období, které je třeba vzít v úvahu

52. Předmětné řízení bylo zahájeno dne 11. prosince 1985 a skončilo dne 1. února 2000 rozhodnutím Ústavního soudu. Trvalo tedy více než čtrnáct let a jeden měsíc. Soud však již ve svém rozhodnutí o přijatelnosti konstatoval, že *dies a quo* pro určení posuzované doby je 18. březen 1992, tedy den, kdy Úmluva vstoupila v platnost pro Českou republiku, a že Soud není příslušný k posuzování stížností vztahujících se ke skutečnostem a rozhodnutím předcházejícím tomuto datu. Pro posouzení přiměřenosti dotyčného časového úseku je nicméně zapotřebí vzít v úvahu stav, v jakém se řízení nacházelo k tomuto datu (viz rozsudek ve věci *Proszak proti Polsku* ze dne 16. prosince 1997, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1997-VIII, str. 2772, odst. 31).

Soud tedy bude moci posuzovat tu část řízení, která trvala od 18. března 1992 do 1. února 2000, tzn. více než sedm let a deset měsíců na čtyřech stupních řízení. Řízení předtím trvalo více než šest let a tři měsíce.

B. K respektování článku 6 odst. 1 Úmluvy

53. Soud poznamenává, že použitelnost článku 6 odst. 1 není zpochybňována stranami, a připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle skutkových okolností případu a se zřetelem ke kritériím vytvořeným rozhodovací praxí Soudu, a to zvláště složitost případu, chování stěžovatele a postup příslušných orgánů. Význam předmětu sporu pro stěžovatele musí být také brán v potaz (viz mimo jiné rozsudky ve věcech *Frydlender proti Francii* (VS), č. 30979/96, odst. 43, ESLP 2000-VII, a *Becker proti Německu*, č. 45448/99, odst. 20, ze dne 26. září 2002).

a) Tvrzení stran

54. Žalovaná vláda tvrdí, že případ byl obzvláště složitý, jelikož bylo nutné vypořádat kromě samotného domu ještě více než devadesát věcí z majetku patřícího do bezpodílového spoluvlastnictví manželů. Podle tvrzení vlády od počátku řízení proběhlo třicet pět jednání před různými soudními instancemi, z toho osmnáct od v době od 18. března 1992. Soudy byly nuceny vyžádat si pět znaleckých posudků na odhad majetku a dva doplňující znalecké

posudky. Znalci byli vyslechnuti šestkrát. Vláda také připomíná neshody stěžovatelky a jejího bývalého manžela, co se týče jejich vlastního majetku, majetku spadajícího do bezpodílového spoluvlastnictví, investic do rodinného domu a jejich pohledávek a závazků.

55. Dle tvrzení vlády nebyla délka řízení způsobena v zásadě nečinností soudů, ale trvající snahou stěžovatelky dosáhnout vyřízení své záležitosti dle jejího přání, a to ve všech stádiích řízení. Navíc nebyla stěžovatelka ochotna přistoupit na byť sebemenší kompromis a předkládala důkazy, jež nebyly vždy opodstatněné, a dále podávala četná odvolání a námítky podjatosti soudce.

56. Co se týče postupu soudních orgánů, vláda konstatuje, že se snažily vyřešit věc spravedlivě a poskytovaly každé ze stran možnost předložit důkazy a použít své argumenty. Soudy vedly řízení bez přerušení a přezkoumaly všechny stížnosti stěžovatelky na průtahy v řízení.

57. Stěžovatelka napadá tvrzení vlády. Podle jejího názoru vláda zkresluje určité informace a jiné opomíná. Stěžovatelka především namítá, že její případ nebyl složitý a že se jednalo o běžný spor týkající se majetkového vypořádání mezi dvěma stranami. Soudy však celou věc zamotaly a zneprůhlednily. Pokud by jednaly v souladu se zákonem a vzaly v potaz všechny podklady a výpovědi svědků, pak mohla být věc vyřízena dostatečně rychle.

58. Stěžovatelka zdůrazňuje, že na počátku řízení zahrnul její bývalý manžel do svého návrhu na majetkové vypořádání předměty z jejího věna a naopak do něj nezahrnul předmětný dům. Později změnil svůj návrh z důvodu nárůstu cen nemovitostí. Také nesouhlasí s námitkou vlády, že neustále vyžadovala odhad ceny dalších předmětů, a uvádí k tomu, že se jednalo o ten samý majetek, k jehož odhadu však soudy potřebovaly deset let. Soudy navíc váhaly s ustanovováním znalců a nebyly schopné jim zaslat dostatečně rychle spisy a vyžádat si předložení posudků ve stanovených lhůtách.

59. Podle stěžovatelky soudy nesplnily svou povinnost vypracovat před vynesením rozsudku soupis a zajistit odhad veškerého majetku patřícího do bezpodílového spoluvlastnictví manželů a dále často zkreslovaly protokoly. Byla tedy nucena podávat odvolání na obranu proti těmto nepřesnostem a nepravdám, majíc legitimní nárok nebýt spokojená s řízením. Stěžovatelka tvrdí, že průtahy byly způsobeny nesprávným postupem soudů, jelikož tyto nebyly schopny od roku 1993 napravit své omyly.

Navíc vzhledem k délce řízení bylo nutné vypracovat několik znaleckých posudků na cenu domu, jelikož cenové předpisy byly několikrát novelizovány.

b) Hodnocení Soudů

60. Soud připouští, že daný případ vykazuje určitou míru složitosti vzhledem k množství položek majetku, jenž měl být rozdělen mezi účastníky; to však samo o sobě nemůže ospravedlnit délku sporného řízení.

61. Co se týče chování stěžovatelky, Soud je toho názoru, že předložila ze své iniciativy mnoho důkazů, především znalecký posudek, aby řízení urychlila. Její stížnosti na průtahy v řízení se ukázaly jako neúčinné. Soud se domnívá, že jestli stěžovatelka nějak přispěla k prodloužení řízení, bylo to pouze podáváním opravných prostředků, jimiž chtěla uplatnit svá práva, což jí však nelze vytýkat. Naopak právě její bývalý manžel změnil svůj původní návrh a po dlouhou dobu zadržoval určité předměty patřící do osobního majetku stěžovatelky a do jejich bezpodílového spoluvlastnictví, a tím bránil odhadu jejich hodnoty. V žádném případě tedy nelze stěžovatelce přičítat zavinění dalších průtahů.

62. Co se týče postupu soudních orgánů, Soud uvádí, že ke dni vstupu Úmluvy v platnost pro Českou republiku věc trvala již šest let, tři měsíce a sedm dní a že během této doby bylo vydáno a zrušeno jediné rozhodnutí.

Soud také shledává, že po 18. březnu 1992 trpělo řízení neodůvodněnými průtahy. Soud zdůrazňuje, že mezi 18. březnem 1992 (první rozhodnutí bylo zrušeno krajským soudem dne 6. února 1991) a 14. říjnem 1994, kdy okresní soud vydal nový rozsudek, uběhly více než dva roky a šest měsíců. O deset měsíců později byl tento rozsudek zrušen a soudu trvalo další rok a dva měsíce, než znovu rozhodl. Průtahy mohou být také shledány při předávání spisů a doručování rozhodnutí dotčeným osobám a rovněž v práci soudních znaleců. Navíc je nutno poznamenat, že z důvodu délky řízení bylo nutné vypracovávat nové znalecké posudky, aby se zohlednily novelizace cenových předpisů.

Soud také shledává, že soudní rozhodnutí trpí mnoha formálními vadami a omyly. V tomto ohledu je podstatné, že sporný dům byl nakonec přisouzen stěžovateli, což bylo řešení navrhované na samém počátku řízení oběma stranami. Se zřetelem ke všem těmto skutečnostem Soud dospěl k názoru, že soudy neprokázaly požadovanou míru pečlivosti.

63. Po přezkoumání všech skutkových okolností případu ve světle argumentů obou stran a s ohledem na svou judikaturu v dané oblasti se Soud domnívá, že sporné řízení nebylo vedeno v „přiměřené lhůtě“.

Článek 6 odst. 1 Úmluvy tedy byl porušen.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

64. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její Protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Materiální škoda

65. Stěžovatelka požaduje částku 477 338,40 Kč jako náhradu materiální škody. Podle stěžovatelky tato částka odpovídá polovině rozdílu mezi hodnotou domu k 14. říjnu 1994 (den, kdy byl vydán druhý rozsudek), která činila 1 204 053,20 Kč, a jeho hodnotou k 31. říjnu 1996 (datum třetího a posledního rozsudku), která činila 2 158 730 Kč, po odečtení jejích vlastních investic vyčíslených na 461 240,- Kč. Stěžovatelka především zdůrazňuje neustálý nárůst cen nemovitostí a namítá, že pokud by soudy jednaly důsledně a bez neodůvodněných průtahů, pak by cena, z níž by se vypočítávala náhrada určená pro druhou stranu, odpovídala ceně, která byla stanovena rozsudkem ze dne 14. října 1994 podle tehdy platných cenových předpisů.

66. Vláda zdůrazňuje, že nové cenové předpisy nabyly účinnosti 1. listopadu 1994, tedy několik dnů po přijetí druhého rozhodnutí a předtím, než stěžovatelka podala odvolání. V souladu s právními předpisy bylo nutné vypracovat nový znalecký posudek. Soudy jsou povinny použít cenové předpisy účinné v době vydání rozhodnutí. Použití těchto předpisů bylo nezbytné, a není tudíž v příčinné souvislosti s namítanými průtahy.

67. Soud se na rozdíl od vlády domnívá, že stěžovatelka utrpěla materiální škodu, jež vyplývá přímo z délky řízení (viz. například rozsudek ve věci *Lapalorcia proti Itálii*, č. 25586/94 ze dne 2. září 1997, *Sbírka* 1997-V, odst. 31; ve věci *A. P. proti Itálii* (VS), č. 35265/97, odst. 23, ze dne 28. července 1999, nezveřejněno; ve věci *Guerreiro proti Portugalsku*, č. 45560/99, odst. 40, ze dne 31. ledna 2002, nezveřejněno; ve věci *Rosa Marques a ostatní proti Portugalsku*, č. 48187/99, odst. 34, ze dne 25. července 2002, nezveřejněno) potud, pokud se náhrada, kterou musí vyplatit druhé straně, zvýšila z důvodu novelizace cenových předpisů, k níž došlo v listopadu 1994. Na spravedlivém základě se Soud rozhodl přiznat stěžovateli částku 10 000 Euro (EUR).

B. Morální újma

68. Stěžovatelka žádá rovněž 500 000,- Kč jako náhradu morální újmy způsobené psychickým vyčerpáním kvůli neustálé obavě ze ztráty bydlení.

69. Vláda namítá, že stěžovatelka neprokázala existenci příčinné souvislosti mezi touto újmou a namítaným porušením práva. Vláda se domnívá, že případné konstatování porušení by v tomto ohledu představovalo dostatečné spravedlivé zadostiučinění.

70. Soud je toho názoru, že stěžovatelka bezpochyby utrpěla morální újmu z důvodu nepřiměřené délky řízení. Vzhledem k jejímu zájmu na dané věci, se Soud na spravedlivém základě, jak to požaduje článek 41 Úmluvy, rozhodl přiznat jí z tohoto titulu částku 5 000 EUR.

C. Náklady řízení

71. Stěžovatelka dále požaduje částku 55 214,- Kč jako náhradu nákladů a výloh řízení před vnitrostátními soudy. Tuto částku dokládá z velké části výpisem honorářů svého právního zástupce a potvrzením o zaplacení nákladů řízení.

72. Vláda soudí, že náklady a výlohy požadované stěžovatelkou nebyly vynaloženy s cílem zamezit porušení nebo zjednat nápravu porušení Úmluvy. Co se týče určení částky nákladů vynaložených k tomuto účelu, vláda to ponechává na uvážení Soudu.

73. Po zvážení všech informací, jež má Soud k dispozici, a kritérií vyplývajících z jeho judikatury, Soud považuje za rozumné přiznat stěžovateli částku 500 EUR k úhradě nákladů a výloh.

D. Úroky z prodlení

74. Soud se domnívá, že roční míra úroků z prodlení má být založena na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body (viz rozhodnutí ve věci *Meftah a ostatní proti Francii*, (VS) č. 32911/96, 35237/97 a 34595/97, odst. 61, ESLP 2002).

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. *rozhoduje* jednomyslně, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
2. *rozhoduje* pěti hlasy proti dvěma, že žalovaný stát musí zaplatit stěžovateli do tří měsíců ode dne, kdy se rozsudek stane konečným podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 10 000 EUR (deset tisíc Euro) a rovněž veškeré případné částky daně jako náhradu materiální škody; uvedená částka se převede na národní měnu žalovaného státu podle kurzu platného ke dni úhrady;
3. *rozhoduje* jednomyslně, že žalovaný stát musí zaplatit stěžovateli v téže lhůtě následující částky a rovněž veškeré případné částky daně:
 - i. 5 000 EUR (pět tisíc Euro) jako náhradu morální újmy;
 - ii. 500 EUR (pět set Euro) jako náhradu nákladů řízení;
 - iii. tyto částky se rovněž převedou na národní měnu žalovaného státu podle kurzu platného ke dni úhrady;
4. *rozhoduje* jednomyslně, že tyto částky budou od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku úhrady navýšeny o prostý úrok o úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky zvýšené o tři procentní body;

5. *zamítá* jednomyslně v ostatním návrh stěžovatelky na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a písemně sděleno dne 7. ledna 2003 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda

K tomuto rozsudku se v souladu s článkem 45 odst. 2 Úmluvy a článkem 74 odst. 2 Jednacího řádu Soudu přikládá částečně nesouhlasné stanovisko soudkyně Thomassenové, k němuž se připojil soudce Gaukur Jörundsson.

J.-P. C.
S. D.

**ČÁSTEČNĚ NESOUHLASNÉ STANOVISKO SOUDKYNĚ THOMASSENOVÉ, K
NĚMUŽ SE PŘIPOJIL SOUDCE GAUKUR JÖRUNDSSON**

Nemohu souhlasit s většinou senátu, která na základě spravedlnosti rozhodla, že žalovaný stát je povinen uhradit stěžovatelce částku 10 000 Euro jako náhradu materiální škody z důvodů uvedených v odstavci 67 rozsudku.

Většina soudí, že stěžovatelka utrpěla materiální újmu, která přímo vyplývá z délky řízení potud, pokud náhrada, kterou má vyplatit protistraně, byla navýšena z důvodu novelizace cenových předpisů v listopadu 1994.

Je skutečností, že v listopadu 1994 činila hodnota domu manželů 1 204 053,20 Kč, kdežto o dva roky později, 31. října 1996, tato hodnota činila již 2 158 730,- Kč.

Po vynesení rozsudku v roce 1996 byla stěžovatelka z tohoto důvodu nucena zaplatit svému bývalému manželovi jako náhradu částku mnohem vyšší, než by mu zaplatila v roce 1994, pokud by jí soud tehdy přiznal vlastnictví domu.

Toto ale nedovoluje vyvodit závěr, že stěžovatelka utrpěla neodůvodněnou materiální škodu, jelikož zvýšení hodnoty domu zároveň znamená, že hodnota, kterou získala stěžovatelka, tedy hodnota odpovídající druhé polovině majetku, rovněž stoupla.

Pokud by soud uznal, jak stěžovatelka navrhovala, že by bylo spravedlivější, aby svému bývalému manželovi vyplatila polovinu hodnoty domu v roce 1994, pak by se mohl bývalý manžel domáhat, že z důvodu délky řízení získal méně než polovinu současné hodnoty a že tedy utrpěl materiální škodu.

Domnívám se, že judikatura Soudu, o niž většina Senátu opírá své rozhodnutí, jak je uvedeno v odstavci 67, není na tento případ použitelná.

Uvedená judikatura se vztahuje na peněžní částky, které z důvodu délky řízení ztratily na hodnotě.

To ovšem není tento případ.

Naopak, hodnota domu stoupla ve prospěch obou stran, bývalého manžela i stěžovatelky.

Soudím tedy, že stěžovatelka neutrpěla materiální škodu vyplývající z délky řízení z důvodů, pro které jí většina přiznala 10 000 Euro.